

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro}. 6.

14. Stycznia 1825

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Wiednia d. 4. Stycznia. —

Wczoraj d. 3. Stycznia wyjechał z ładu do Drezna Jego Królewicowska Mość Xiążę Jan Sasaki z dostojną swoją małżonką Amalią, Augustą Królowną Bawarską.

Podczas trzydziesto siódmego losowania dawnego procentowego długu Stanu, w skutek najwyższego patentu z d. 21. Marca 1818 przedsięwziętego, wyciągnięto rząd N. 156. Rząd ten obeymnie obligacye Kamery nadwornéy 6 procentowe,

Nr. 5496 z czwartą częścią) Sunny
i Nr. 7540 z trzecią) kapitałney,
tudzież obligacye pożyczki (Zwangszins-Darlehen)
z r. 1809 5 prot., od Nr. 275 aż włącznie z Nr. 2237,
w ilości kapitałney 908109 ZR. 5 kr., a prowi-
zy według znížoney stopy 24285 ZR. 26 1/2 kr.

Numeru pojedyncze obligacyy, które rząd ten zawiera podane będą dodatkowo osobnym wykazem.

W odwołaniu się do Uwiadomienia tutejszego anstr. Banku narod. Dyrekcyi, z d. 18. Listo. 1824 ninieyszem podaiesię do wiadomości publiczney, iż stosownie do dodatkowego wykazu posiadania akcyj, lub w skutek zaprzeczającego oświadczenia, lub wypadku śmierci, podług przypisu 23. i 24 §. statatów banku, wezwani są do Wydziału bankowego mającego odbyć swe posiedzenie w d. 10. Stycznia 1825 o godzinie 9tej rano następujący Akcyonaryusze: Otto Wiktor Xiążę Schonburgski, Izrael Aschkenasy, Józef Hrabia Dietrichstein, Ferdynand Grammer, Andrzej Spech, Karol Wurs, Karol Lettinayer, i Innocenty Xiążę Odescalchi.

W Wiedniu d. 31. Grudnia 1824.

(Podpisy).

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki.

Gazety Połudnoco - Amerykańskie donoszą, że pełnomocny Minister Buenos - Ayreski, w Wasingtonie, Jenerał Alvear, mianowany został przez swój Rząd Wodzem naczelnym woyska przeznaczonego przeciwko rojalistom w wyższém Peru,

i opuścił Stany Ziednoczone dla powrócenia do Buenos - Ayres.

Jak wiadomo nowego Prezydenta w Ziednoczonych Stanach wybierają teraz na lat cztery. Wybór ten odbywa się przez wyborców mianowanych w pojedynczych Państwach, albo przez Lud bezpośrednio lub Zgromadzenia prawodawcze, stosownie do przepisów Konstytucyi Państw pojedynczych. Wyborców tych iest 261, z których wypada na Stan Maine 9, Nowy Hampshire 8, Vermon 7, Massachuset 15, Rhode-Izland 4, Konnektiku 8, Nowy York 36, Nowy - Jersey 8, Pensylwanią 28, Delaware 3, Maryland 11, Wirginiją 24, Karolinę połnocną 15, Karolinę południową 11, Georgiją 9, Alabama 5, Louizyjanę 5, Missisipi 3, Tenessee 11, Kentuky 14, Ohio 16, Indyana 5, Illinois 3, Missiuri 3. Zdaie się, że 192 głosów podzielone są dotąd między czterech kandydatów, którymi są: Sekretarz Stanu Adams, Sekretarz Scharbu Crawford, Mowca Izby Reprezentantów Clay, i Jenerał Jackson, iż wszyscy iednakową mają nadzieię. Tylko 69 głosów, które mają Stany Nowy York, Nowy Jersey, Delaware, Maryland i południowa Karolina, nie są pewne, a tak te mianowicie Nowy York, może ostatecznie rozstrzygnąć wybór. Gdyby, co na teraz nie iest rzeczą niepodobną, żaden z ubiegających się nie miał potrzebney nieodzownie większości głosów to iest 132, zatem Izba Reprezentantów z trzech kandydatów naywięcý mających głosów, mianuje Prezydenta.

Ameryka i Hiszpańska.

Gazeta Madrycka zawiera wiadomości z Limy, lecz tylko do dnia 15. Lipca dochodzące. Tymczasem wszystkie późniejsze, których gazety Połudnoco - Amerykańskie lub Angielskie udzielaia, ogłasza za zmyślone. Podług owych, Jenerał Kanterak z korpusem swoim, liczącym 11600 ludzi piechoty i 1600 iazdy, utrzymywał się ciągle pod Jauja, gdy tymczasem Bolivar stał nieczynny w Truxillo, i nadaremnie oczekiwał posiłków z Kolumbii. W ostatku Wice - Król Laserna szybkim pochodem, mając 4000 piechoty i 1200 iazdy połączył się z Kanterakiem, przezco siła ich podniosła się więcý iak do 16000

Indzi. Wice-Król zakazał Kanterakowi stawiać pole nieprzyjacielowi przed jego przybyciem; wiojsza ieszcze, że Laserna wysłał także inne kompanie do Jauja, i Bolivar, iesli się przez morze nie cofnie, będzie więcey iak przez 30000 rojalistów zamknięty. Lima jest zawsze uległą Rządowi królewskiemu, ponieważ pod krótkim panowaniem rewolucjonistów mocno ucierpiała. Jenerał Valdez choruje na piersi.

Gazety Panamskie do dnia 10. Października, zawierają namięnione już doniesienie z dnia 27. Sierpnia, z głównej kwatery Huanta (150 mil angielski, z Reges, z kąd doniesienie o potyczce z d. 6. Sierpnia pod Juninem było odpisane.) Takowe na rozkaz Boliwara, przesłał Sekretarz wojny do Herez, Sekretarzowi Stanu Peruwiańskiemu, Don Sanchez Carrion, i między innymi udziela téj wiadomości, iż nieprzyjaciel po potyczce pod Juninem, ciągle się cofa, i utracił już 6 Prowincyi i więcey iak połowę swojego wojska, tak, że to wynosi zaledwie 2500 do 3000 ludzi, (nielicząc w to silnego oddziału 3000 ludzi pod Valdezem, stojącym blisko Patosi dla uważania Olanety.) Patrioci powiększają się codziennie zbiegami. Przednia ich straż stała w d. 22. Sierpnia w Huamanga, dokąd Bolivar miał przybyć w dniu 28. Sierpnia ze swoją główną kwaterą. Hiszpanie wyszli z równin Jauja i wszystkie zapasy wpadły w ręce Kolumbijszym. W d. 13. Września stał Bolivar z pierwszą dywizją w Huancayo, i czyniono przygotowania dla wysłania oddziału wojska do Kalao, dokąd schronił się Komandant Limy, Jenerał Rodil z częścią swojego wojska, podczas gdy iadę swoją wysłał do Jca, dla połączenia się z resztą wojska hiszpańskiego.

Dnia 10. Września przybył Jenerał Nicochea, ranny do Truxillo; niósło go kilku Peruwianów.

Okręt liniowy hiszpański Azylia zawinął nareszcie do portu Kallao z wszelkiego rodzaju posiłkami dla wojska Hiszpańskiego. Dla tego blokada portu Kallao przez okręty republikańskie musiała być zniesiona.

Portugalia i Brazylia.

Rząd portugalski wydał następujące rozporządzenie: »Ponieważ częste oświecanie tak Stolicy, iak i innych miast Państwa, chociaż dla obchodu urodzin Członków rodziny królewskiej lub w innych dniach pamięci godnych dla kraju, przedsiębrane, gdy iednak dla wszystkich poddanych stają się kosztowne, zatem w całym kraju niebędą w przyszłości miasta oświecane, tylko zaprzędną w téj mierze odczwą.«

Rząd Brazylijski upoważnił Ministra Woyny do zakupienia 12000 sztuk broni; z fabryk angielskich pochodząca ma mieć pierwszeństwo. — Minister Woyny kazał także przygotować koszary dla 300 wychodźców niemieckich. Ci z wychodźców, którzy do służby wojskowej, (do której iak się zdaie są zaciągani) zdolnymi będą, oddani zostaną urzędowi zaciągowemu. Dwanaście rodzin poświęcić się ma uprawie konopi i lnu w prowincyi Rio Grande del Sol.

Hiszpania.

Gazety francuzkie donoszą [z Madrytu z d. 15. Grudnia: Mówią ciągle o podróży Króla (i Dworu) do Sewilli i innych okolic południowej Hiszpanii, gdzie Król Jegomość za radą swoich lekarzy ma zimę przepędzić. — Wyprawa do Hawanny, uzbraiana w Ferrolu i Korunnie, gotowa do wyjscia pod żagle, i oddział teyże będący w pierwszym porcie już wypłynął dla połączenia się z drugim oddziałem w Korunnie. Jak mówią, 2000 ludzi, którzy tę wyprawę składają, wysłani będą z Hawanny do Peru dla wzmocnienia wojska Królewskiego. Rząd największego dokłada starania do urządzenia wojska, i w tym zamiarze odstąpił cokolwiek od surowości przeczyszczania, atoli stan Skarbu z drugiej strony stawia przeszkody przyspieszeniu organizacyi, potrzebnej sile wojskowej. Za dowód dopiero przywiedzionego twierdzenia, iż Rząd umiarkowanej przedsięwziął postępować, niechay następujące posłuży faktum: Minister Woyny przetożył niedawo Monarsze wyrok do podpisu, podług którego wnosze Oficerowie na nieograniczony czas [uwolnieniu od służby mieli opuścić Madryt i nie mogli od tey stolicy bliżej mieszkać iak na 10 mil (leguas); wyrok ten przesłał potem Jeneralnemu Kapitanowi prowincyi Madryckiej Jenerałowi Carvaial; atoli ten, miasto takowegoż wykonania, udał się natychmiast do Króla, i przedstawił Monarsze, iż postępowanie przeciwko Oficerom w dekrete przywiedzionym, ininą ich niedzy, jest godne nagany, i ztąd niesłuszna, aby ich wyganiać z łona ich rodzin. W skutek tego przedstawienia cofnął Król wyrok, a Oficerowie w Madrycie pozostali. — Mówią ciągle o zmianie Ministrów, i tylko PP. Zea i Salazar mają pozostać przy sterze; wielu zaś twierdzi, iż gdyby zaisć miała zmiana Ministrów, tedy nastąpi zupełna. Zdaie się, że P. Ugarte utracił cokolwiek swego wpływu. Na rozkaz królewski zniesiono szczególny zarząd policyi w Królestwie Nawarry; wiadomość tę przywiózł umyślnie wyprawiony goniec z Nawarry do Pamplony. — Królewskie papiery skarbowe Vales podniosły się znacznie, nianowicie z 14 na 26. Kassa umi...

zająca wydała Uwidomienie, iż kupony przypadające do zapłacenia w d. 1. Stycznia 1825 płacić będzie, dalej zapowiedziano umorzenie 9 milionów realów tychże Vales na d. 1. Stycznia 1825. Nikt nie spodziewał się, aby umarżająca kassa w tak krótkim czasie była w stanie rozwinać tyle pomocnych źródeł, które się teraz okazują. — We wszystkich prowincjach panuje zupełna spokojność.»

W d. 9. Listopada Władze Kadyxkie zniósły przednio podatek mieyski na kochenillę, indygo, wanilię, bawełnę, iedwab, skóry, drzewo do farbowania i na inne południowo-Amerykańskie artykuły, atoli zawiesiły wykonanie tego, póki Król w tój mierze nie postanowi.

Z Rochefortu popłynęło do Kadyxu 2 fregat Francuzkich; iedna Francuzka gabarra ma się tamże udać niezadługo.

Wielka Brytania i Irlandya.

Niebawem wypłynąć ma z Anglii okręt parowy, przeznaczony do Indyy Wschodnich, i podróż tę odbyć iednym ciągiem bez zawijania do portów. Jestto pierwsze przedsięwzięcie tego rodzaju; iesli się uda, tedy rezultat ztąd będzie nie do wyrachowania.

Miasto Liverpool urządziło teraz statek pocztowy płynący do Jamaikii z tamąd. Co dni 14, 1go i 16go każdego miesiąca, płynie tamże statek pocztowy; ztąd spodziewają się naynowszych wiadomości z Ameryki południowey przez Liwerpool.

Naynowsze wiadomości z portów morskich są bardzo niepokojące.

W Szkocyi tyle iest teraz pieniędzy, że procent płacą t.lko po 2 i po 1 1/2.

W Liwerpoolskim banku oszczędności złożono 190,000 fun. szter., które rocznie przynoszą 8,000 fun. ster. dochodu.

W d. 14. Grudnia wieczorem w gmachu fabryki Windsors i Hyde w Manchrze, w chwili, gdy robotnicy wyszli z warsztatów, pękła mączyna i całą budowę wysadziła w powietrze.

Gazeta Poranna z d. 23. Grudnia zawiera następujące wiadomości o wojnie z Birmanami: Listy prywatne z Indyy Wschodnich, które okręt Cambridge przywiózł, ogólnie nie szczególniej pomysłnego nie donoszą względem wojny z Birmanami. Przerwanie kroków nieprzyjacielskich z przyczyny dżdżystey pory roku może być bardzo szkodliwe dla interessów Angieskich, albowiem przez to nie tylko nieprzyjaciel będzie w stanie pomnożyć siły wojskowe i przez własności swego położenia liczne środki obrony przedsięwziąć. lecz nabył także sposobności, oderwać od Kompanii Xiążąt krajowców (iaki tego skutek

nie masz wiadomości). Tyle ie t pewna, że dowódzca Birmański rozpoczął układy z Rundschild-Sing, chcąc go zniewolić do powstania i wtargnienia w kraie Kompanii; a ponieważ wspomniany Xiążę w istocie zebrał silne i dobrze uzbroione wojsko, pod pozorem, przedsięwzięcia czegoś przeciwko Kabul, zatem Jeneralny Rząd został zniewolony kazać wyruszyć ku Północy całemu Bengalskiemu wojsku, dla uważania iego poruszeń, albowiem obawiano się; aby Rundschild-Sing usłuchawszy Rządu Birmańskiego, nie czekał dogodney pory, by oręż swój raptownie ku nam obrócił. W Kalkucie sądzono, że Wódz naczelny nie rozpocznie działań swoich przed Listopadem (1824 r.), lecz potem uderzy na Stolice Państwa Birmanów, Umarapurah, w szesnaście tysięcy ludzi. Wielkie czynią przygotowanie, aby wojsku posłać posiłki. Pułk zosty w Bombay odebrał rozkaz do wyruszenia, a 47my pójść ma do Bengalu. Spodziewają się, że Sir Edward Paget w porze dogodney do prowadzenia wojny będzie w stanie rozpocząć działania w 25,000 ludzi, zdają się atoli być za tём powszechnie, iż, aby wojna szczęśliwy wzięła skutek, potrzeba przynajmniej 40,000 ludzi nowego wojska z Anglii, a i tak wojna mogłaby iakiś czas potrwać. Z nieprzyjacielem stoczono kilka potyczek, w których Birmanie odnieśli korzyści, a ieden z listów przez okręt Cambridge przywieziony, wyraża, że podczas wyprawy ze strony Kontyngensu Madraskiego, przeznaczonego do wzięcia mieysca opalisanowanego (*stokade*) nad rzeką Irrabadi, zaszła pomyłka, albowiem Sir Archibald Campbell, który w zamiarze wspierania tøy wyprawy z wody, udał się rzeką Irrabadi, przez błąd kazał dawać ognia do naszych ludzi, przez co wielu zgięło, a przez zamięszanie ztąd wynikłe, cel wyprawy został zniweczony.»

Francyia.

Izba Parów wybrała na pierwszym posiedzeniu w d. 23tym Grudnia swoich Sekretarzów, i przedsięwzięła także podział Członków na sześć biór, w których rozpoznawane będą uprzednio przedmioty, zanim oddane będą pod rozwagę zupełney Izby; podział ten nastąpi przez losy, tak, iak wybór Kommissyy, które ułożyć mają Adres odpowiedny na Mowę Królewską z Tronu. Podczas ostatniego wyboru okazał się następujący stosunek większości i mniejszości, (opozycyia złożona z Członków strony prawey i lewey) w Izbie. Kandydaci mniejszości mieli 50 do 61, a większość zwyciężający od 91 do 107 głosów. Ogół głosujących był 167.

W d. 29. Grudnia przyjmował Król biuro Izby Parów. Kanclerz przedstawił Monarze na

tém posłuchaniu Sekretarzy mianowanych przez Izbę na posiedzeniu d. 23. Grudnia.

Izba Deputowanych na posiedzeniu swoim w d. 23. Grudnia, iak namieniliśmy w przeszłym Numerze, przedsięwzięła także podział na dziewięć biur, słuchała zdania sprawy względem wyboru nowych dziewięciu Deputowanych, trzech przyzięła, względem uznania innych, między którymi jest: Dupont de l'Eure, odłożyła rzecz dopóki nie będą złożone potrzebne papiery, a z 5 kandydatów na godność Prezydenta, z których Król mianuje Prezydenta, wybrała trzech, mianowicie: P. Ravez, Chilhaud de la Rigaudie i Xięcia Montmorency. Wniosek Deputowanego Duranquet de Chalus, aby, ponieważ uchwaloną jest siedmioletniość Izby, tenże sam Prezydent (Ravez) i przez lat siedm pozostał, odrzucono.

Na posiedzeniu d. 24. Grudnia Izba Deputowanych wybrała dwóch jeszcze kandydatów na godność Prezydenta, mianowicie Deputowanych: Henryka Longuere i de Bailly, iakoteż dwóch innych Wice-Prezydentów, Deputowanych: Vaublanc i de Lestours; dwóch zaś jeszcze Więce-Prezydentów mają być w następnym posiedzeniu wybrani, a potem Sekretarze mianowani.

Mówiono wiele o robotach, które Izba Deputowanych zaleciła przedsięwziąć ku upiększeniu sali posiedzeń. Takowe nie są tak znakomite i cała odmiana iak zaszła w sali jest, że zdjęto wielki przepyszny lichtarz, który wspaniale się wydawał, gdy wszystkie świce były zapalone. Atoli ciężar jego tak dalece szkodził sklepieniu budowy, iż potrzeba było zawsze naprawy. Pewne Paryżkie pismo wyraża względem tęg odmiany, iż przy tęg metodzie oświecania, publiczność będzie bardzo jasno, zaś Deputowani nie lub bardzo mało będą widzieli. Popiersie Ludwika XVIII. zdjęto, a na podstawie marmurowe będącący w tyle bióra Prezydyjalnego postawione będąc popiersie Karola X., roboty rzeźbiarza Flaters. Z 428 Deputowanych, z których się na teraz składa Izba, ponieważ jeszcze dwie Deputacje nieuzupełnione, przy otworzeniu posiedzenia w d. 22. Grudnia było blisko 265 obecnych Członków. Zgromadzenie to mnię zwraca uwagi, iak na dawniejszych posiedzeniach. Mieysca były nieiako oznaczone, wiedziano wiele Deputowanych zaymie stronę prawą, ilość środka była wiadomą, a wzmocnienie lewej strony nie było znaczne, aby skład Izby miał nabyć szczególnego wyrazu. Właściwie wszystko w zwyczajnym pozostało porządku. P. Labourdonnaye iak pierwszy, zaymuje koniec pierwszej ławki po prawey; te same twarze są za ławką Ministeryjalną, a P.

Kazimierz Perrier siedzi ciągle na pierwszym miejscu po lewey. Obok jego usiedli PP. Mechin. Koëchlin i Labbey de Pompieres. P. Dupont de l'Eure nie był na pierwszym posiedzeniu.

Rozkaz Ministra Spraw Wewnętrznych do Prefektów, nakazuje numerowanie domów we wszystkich miastach i gminach Królestwa, gdzie ten porządek za potrzebny będzie uznany. Burmistrzom zalecono, działanie to przedsięwziąć niezwłocznie w gminach, gdzie tego dotąd nie uczyniono.

Król przebaczył znowu czterem wskazanym na śmierć w Perpignan. Żaden jeszcze ze zbiegów woyska w Hiszpanii nie został karany śmiercią pod jego Panowaniem.

Król z pięciu kandydatów Sobie przedstawionych, mianował i na terażniejsze posiedzenia P. Ravez Prezydentem.

Włochy.

Na tajnym Konsystorzu odprawionym przez Jego Świątobliwość w d. 20. Grudnia r. z. oprócz wielu Hiszpańskich, Portugalskich i Neapolitańskich Arcybiskupów i Biskupów, prekonizowany został także Ferdynand Hrabia na Diesembergu-Spiegel, były Dziekan Kapituły Münsterskiej iako Arcybiskup Kolonki. Na tym samym Konsystorzu mianował i ogłosił Oyciec Święty Arcybiskupa Toledańskiego Pedro de Inguanzo Ribero, Kardynałem, a innego Kardynała zatrzymał *in petto*.

Niemcy.

Dzień urodzin Króla Jinci Saskiego w wieku jego lat 74, przypadły w d. 23. Grudnia, obchodził W. Podkomorzy, Baron Reizenstein, przez świetne i liczne zgromadzenie wieczorem. Oprócz tego stósownie do wyraźnego rozkazu Monarchy nie było żadney uroczystości. Dwór nie przyymował życzeń i Król wycichał na łowy.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 2. Stycznia. —

Jego Cesarzowicowska Mość W. Xiążę Konstanty, otoczony Jenerałami i Oficerami, wczoraj, JO. Xięciu Namiestnikowi Królewskiemu złożył życzenia iako w dniu Nowego roku.

Na ostatnich targach Warszawskich płacono za korzec żyta Złtp. od 6 do 7 — pszenicy od 11 do 13 i pół — jęczmienia od 6 i grosz. śr. do 7 — owsa od 5 do 6 — siana furę iednokonną od 8 do 12 — parokonną od 15 do 20 — stoiny furę zwyczajną od 4 do 5 i gr. 10.